

บทเรียนที่

๖

การพูดสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติงาน

หรือกระบวนการผลิตชิ้นงาน

ภาษาไทยเพื่ออาชีพ (Thai for Careers)

สาระสำคัญ

การพูดสาธิตขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือกระบวนการผลิตชิ้นงานจำเป็นต้องมีทักษะในการสื่อสารที่ใช้ทั้งหลักการพูด และศิลปะในการพูดประกอบกับความรู้ความสามารถในเรื่องที่จะพูด ผู้พูดต้องสามารถพูดอธิบายและแสดงขั้นตอนให้ ผู้ฟังเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติ โดยผู้ฟังจะสามารถรับรู้ได้จากการมองเห็นขั้นตอนต่าง ๆ ประกอบกับการรับฟังคำอธิบาย จนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจน

สาระการเรียนรู้

๑ ความหมายและวัตถุประสงค์ของการพูดสาธิต

๒ องค์ประกอบของการพูดสาธิต

๓ ประเภทของการพูดสาธิต

๔ ลักษณะเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้พูดสาธิต

๕ การเตรียมตัวพูดสาธิต

๖ หลักการพูดสาธิต

๑ ความหมายและวัตถุประสงค์ของการพูดสาธิต

การพูดสาธิต เป็นการพูดอธิบายเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจข้อมูล วิธีการปฏิบัติ และวิธีดำเนินการเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องใช้อุปกรณ์ประกอบโดยผู้พูดเพียงคนเดียวหรือเป็นคณะก็ได้ เพื่อให้ผู้ฟังมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเพียงพอที่จะนำไปปฏิบัติ หรือประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

วัตถุประสงค์ของการพูดสาธิต

๑. เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่พูด

๒. เพื่อให้ผู้ฟังสามารถนำไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

๓. เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและจดจำได้ดีขึ้น

๔. เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและประหยัดเวลาในการอธิบาย

๒ องค์ประกอบ ของการพูดสาธิต

๑ ผู้พูดสาธิต

๒ เรื่องหรือเนื้อหา

๓ สื่อ

๔ ผู้ฟัง

๕ ปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ฟัง

๓ ประเภท ของการพูดสาธิต

๓.๑ การสาธิตคนเดียว

เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะผู้สาธิตสามารถควบคุม
กระบวนการต่าง ๆ ด้วยตนเอง ได้ง่าย
ใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องไม่ยุ่งยากสลับซับซ้อน
มีอุปกรณ์ไม่มาก ผู้สาธิตสามารถจัดแสดง
และอธิบาย ไปพร้อมกันได้ทุกขั้นตอน
โดยผู้สาธิตต้องมีการฝึกซ้อม
และเตรียมความพร้อมมาเป็นอย่างดี

๓.๒ การสาธิตแบบกลุ่ม

เป็นการสาธิตที่มีผู้ช่วย ๑-๒ คน ในการสาธิต
โดยมีผู้อธิบายเพียงคนเดียว ใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องยุ่งยาก
สลับซับซ้อนและมีอุปกรณ์จำนวนมาก
รวมทั้งการอธิบายให้ผู้ฟังเข้าใจ วิธีการใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ
จึงจำเป็นต้องมีผู้ช่วยในการสาธิตเพื่อให้การสาธิต
เป็นไปด้วยความราบรื่น โดยผู้สาธิตและผู้ช่วย
จะต้องมีการฝึกซ้อมและเตรียมความพร้อมมาเป็นอย่างดี

๔ ลักษณะเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้พูดสาธิต

สิ่งสำคัญสำหรับการพูดสาธิต คือ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบเพื่อให้มองเห็นและเข้าใจได้แจ่มแจ้ง แต่การใช้อุปกรณ์นั้นมีข้อควรระวังหลายประการ ตั้งแต่การเลือก การเตรียม การทดลอง และอุปสรรคที่อาจจะเกิดขึ้นขณะใช้ผู้สาธิตควรศึกษาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้ดี เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหรือเกิดน้อยที่สุด การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อะไรขึ้นอยู่กับเรื่องที่พูดต้องเลือกจัดให้เหมาะสม ผู้สาธิตจะต้องใช้เครื่องมือได้อย่างคล่องแคล่ว และทดสอบการใช้งานก่อนการสาธิต ตัวอย่างเช่น เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการพูดสาธิตการขาย

เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้พูดสาธิตการขาย

๑ ตัวสินค้า (Product)

๒ ตัวอย่างสินค้า (Product sample)

๓ แค็ตตาล็อก (Catalog)

๔ วิดีโอ (Video)

๕ แผนภูมิ / กราฟ (Charts / Graphs)

๖ เอกสารการรับรอง (Testimonials)

๗ คู่มือการขาย (Sales Manual)

ตัวอย่างการพูดสาธิต เรื่อง การทำวุ้นมะพร้าวอ่อน

หลายคนเมื่อเจออากาศร้อน ทำให้คิดถึงของหวานที่เย็นชื่นใจขึ้นมา วันนี้เลยอยากแนะนำวิธีทำวุ้นมะพร้าวอ่อน เสิร์ฟในลูกมะพร้าว เนื้อวุ้นทำจากน้ำมะพร้าวผสมผงวุ้น และใส่เนื้อมะพร้าวแน่น ๆ มาดูส่วนผสมและวิธีทำกันเลยค่ะ

ส่วนผสม

๑ น้ำมะพร้าว ๑.๕ ลิตร

๒ เนื้อมะพร้าวอ่อนขูดแล้ว

๓ ผงวุ้น ๑๓ กรัม

๔ น้ำตาลทรายตามชอบ

วิธีทำก็ง่ายแสนง่าย เพียงผสมน้ำมะพร้าว น้ำตาลทราย และผงวุ้น นำขึ้นตั้งไฟอ่อน ๆ คนให้เข้ากันจนเริ่มเดือด แล้วใส่เนื้อมะพร้าวอ่อนลงไปเคี่ยวต่ออีกประมาณ ๑๐ นาทีจึงปิดเตา ทิ้งไว้ให้คลายร้อน สักครู่จึงตักใส่ในลูกมะพร้าว แล้วนำไปแช่เย็น ๒-๓ ชั่วโมง ก็สามารถนำออกมารับประทานให้ชื่นใจคลายร้อนได้ดีเลยทีเดียว เมนูคลายร้อนแบบง่าย ๆ ลองนำไปทำกันดูนะ รับรองจะติดใจ

๕ การเตรียมตัว พูดสาธิต

๑ **กำหนดจุดมุ่งหมายของการสาธิต** ผู้พูดต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการสาธิตว่าต้องการให้เกิดผลระดับใด เช่น ต้องการให้ผู้ฟังเข้าใจหรือต้องการให้ปฏิบัติได้

๒ **จัดเรียงลำดับเนื้อหาให้ต่อเนื่อง** โดยวางลำดับหัวข้อการอธิบายไว้อย่างชัดเจน

๓ **ถ้าจำเป็นต้องมีเอกสารประกอบการสาธิต** ต้องเตรียมไว้ให้พร้อมและเพียงพอกับจำนวนผู้ฟัง

๔ **เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่แสดงประกอบในแต่ขั้นตอนให้เหมาะสมกับเวลา** ถ้าขั้นตอนที่ทำนั้นละเอียดซับซ้อนมาก ควรจัดอุปกรณ์ที่สมบูรณ์ของแต่ละขั้นตอนเตรียมไว้แสดงให้ผู้ฟังดูด้วย

๕ **ประสานงานและตรวจสอบเพื่อทดลองใช้อุปกรณ์ก่อนการสาธิต** เพราะการพูดสาธิตมักจะประสบปัญหาไม่คาดคิดบ่อยครั้ง ดังนั้นต้องประสานงานเจ้าหน้าที่เทคนิคตรวจสอบอุปกรณ์

๖ **ทดลองพูดสาธิต** และประเมินผลว่าควรมีการปรับปรุงในขั้นตอนหรือวิธีการใด
๑. จัดอุปกรณ์ให้เป็นระเบียบตามลำดับ
๒. อธิบายจุดมุ่งหมายการสาธิต
๓. อุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการสาธิต

๗ ควรพูดอธิบายให้ความรู้ก่อนจะแสดงวิธีการปฏิบัติ

๘ ในขณะที่สาธิตจะต้องสนใจมองผู้ฟังด้วย ไม่ใช่สายตาจับจ้องที่อุปกรณ์ตลอดเวลา

๙ การสาธิตจะต้องระวังให้ผู้ฟังได้มองเห็นทั่วถึงทุกคน

๑๐ เมื่อผู้ฟังลงมือปฏิบัติต้องให้ความสนใจแนะนำและติชม รวมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

๖ หลักการ พูดสาธิต

การพูดสาธิตให้บรรลุเป้าหมาย ผู้พูดจำเป็นต้องศึกษาหลักการพูดสาธิตให้เข้าใจ และมีการฝึกฝน
ให้เกิดความชำนาญหรือมีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด ด้วยหลักสำคัญดังนี้

๑ กล่าวปฏิสันถารทักทายผู้ฟัง

๒ แนะนำตนเอง

๓ บอกหัวข้อเรื่องและวัตถุประสงค์ที่จะทำการสาธิต

๔ อธิบายคุณลักษณะในด้านที่เป็นประโยชน์ของสิ่งที่จะสาธิต

๕ แสดงการสาธิตประกอบการอธิบาย

๖ จัดลำดับการสาธิตให้เหมาะสม

๗ ในขณะที่ทำการสาธิตผู้พูดควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้ฟัง

๘ อุปกรณ์ประกอบหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการสาธิตต้องมีขนาดเหมาะสม

๙ ภาษาที่ใช้ต้องกระชับ รัดกุมและเข้าใจง่าย

๑๐ สรุปเพื่อเป็นการทบทวนความจำและเน้นย้ำความเข้าใจ

คุณสมบัติของผู้พูดสาธิต

๑ มีความรู้ในเรื่องที่สาธิตเป็นอย่างดี

๒ มีบุคลิกภาพดี แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมกับเรื่องที่สาธิต

๓ ใช้ถ้อยคำเหมาะสม เป็นภาษาที่เข้าใจง่าย เหมาะกับเรื่องที่พูด

๔ มีปฏิภาณไหวพริบในการสาธิตและการตอบคำถาม

๕ มีเจตคติที่ดีต่อผู้ฟังและเรื่องที่พูดสาธิต

๖ มีอารมณ์ขัน การสาธิตที่เคร่งเครียดย่อมทำให้ผู้ฟังเกิดความเครียดและอึดอัด อารมณ์ขันของผู้สาธิตย่อมสร้างให้เกิดบรรยากาศที่สนุกสนานผ่อนคลายเป็นกันเอง ทำให้ผู้ฟังเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติได้โดยง่าย

สรุปท้ายบทเรียน

การพูดสาธิตเป็นการพูดเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ ข้อมูล วิธีการปฏิบัติ และวิธีดำเนินการเรื่องใด เรื่องหนึ่ง โดยใช้อุปกรณ์ประกอบการพูด ผู้พูดอาจพูดเพียงคนเดียวหรือพูดเป็นคณะก็ได้ การพูดสาธิตให้ประสบผลสำเร็จสิ่งสำคัญคือความรู้ความสามารถของผู้พูดสาธิตและเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการพูด ผู้พูดสาธิตควรศึกษาเครื่องมือหรืออุปกรณ์ให้ดี เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาหรือเกิด ปัญหาน้อยที่สุด การใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์อะไรขึ้นอยู่กับเรื่องที่พูด ต้องเลือกจัดให้เหมาะสม ฝึกใช้เครื่องมือให้คล่องแคล่ว โดยมีการตรวจสอบและทดสอบใช้ก่อนการสาธิต

